

در رساله‌های امام صادق علیه السلام

المنطق

قیاس خلف و مساوات

جلسه ۱۳۳

استاد فرخی

قیاس خلف و مساوات

الف: قیاس خلف: قیاس مرکبی است که مطلوب را از راه ابطال نقیض آن، اثبات می کند.

- مراحل برهان خلف:

- ۱- اخذ نقیض مطلوب و انضمام به مقدمه مفروض الصدق.
- ۲- مقایسه نتیجه حاصله با مقدمه دیگر مفروض الصدق.
- ۳- کذب نتیجه ناشی از کذب احد مقدمتین است که متقینا نقیض مطلوب است.
- ۴- استدلال بوسیله قیاس اقترانی شرطی و استثنائی.

ب: قیاس مساوات:

نکته اول: این قیاس اختصاص به مورد تساوی ندارد، بلکه در موارد مماثلت و مشابهت

و مانند آن نیز به کار می رود، و چون از کلمه مساوی در این قیاس استفاده شده، این قیاس به قیاس مساوات معروف شده است.

مثال:

۱. انسان از نطفه است، و نطفه از عناصر است، پس انسان از عناصر است.
۲. جسم جزئی از حیوان است، و حیوان جزئی از انسان است، پس جسم جزئی از

انسان است.

نکته دوم: صدق قیاس مساوات وابسته به صدق یک مقدمه بیرونی است که در متن

قیاس ذکر نمی شود، آن مقدمه قضیه ای است مانند:

مساوی مساوی شیء مساوی آن شیء است.

امام صادقؑ آنلاؤن مدرسه

جزء جزء شیعی، جزء آن شیعی است

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv